

Remiss av betänkandet Rikspolisstyrelsen i hälso- och sjukvården – stärkt statlig styrning för hållbar vårdinfrastruktur (SOU 2021:71)

Diarienummer S2021/06163

Svenska Barnmorskeförbundet

Svenska Barnmorskeförbundet | 2022-02-04

Sammanfattning

Svenska Barnmorskeförbundet instämmer med utredningen att det krävs förstärkt nationell styrning gällande utveckling av vårdens infrastruktur vilket framhållits under lång tid av vårt förbund för att säkerställa framtida god, säker och nära vård nationellt i samband med barnafödande. En absolut förutsättning för att detta skall kunna genomföras är att barnmorskeprofessionen involveras och tillfrågas kring hur detta bäst kan ske. Vi vill poängtera att detta remissförslag genomgående innehåller faktafel i beskrivningen av hur dagens vård i samband med barnafödande är organiserat inom regionerna. En första åtgärd för att skapa involvering är att tillfråga vår profession om en nulägesbeskrivning för att underbygga framtida nationellt arbete med korrekta data.

Svenska Barnmorskeförbundets ställningstaganden

Svenska Barnmorskeförbundets remissvar inriktar sig på hur utredningen behandlar området utifrån professionen barnmorskors verksamhetsområde samt de individer som bistås genom vår profession. Vi väljer att redovisa ett ställningstagande där specifika perspektiv belyses och ej att besvara dem för varje enskilt förslag.

Svenska Barnmorskeförbundet ser positivt på statliga utredningar och har sedan flera år arbetat för en statlig utredning om hur graviditets-, förlossnings- och eftervård under postnatalperioden ska organiseras och bedrivs i landet. Vi följer de statliga utredningar som pågår och fungerar som remissinstans. Svenska Barnmorskeförbundet konstaterar att genomgående i statliga utredningar, strategier och uppdrag saknas Barnmorskansverksamhetsområde.

Den svenska barnmorskan arbetar för kvinnors reproduktiva hälsa inom ett mycket brett verksamhetsområde. Barnmorskan träffar kvinnor under hela deras livscykel från den unga skolflickan till den äldre kvinnan. Barnmorskan möter kvinnor och män, barn, ungdomar och vuxna, i sitt arbete med reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa. Barnmorskan handlägger självständigt den normala graviditeten, förlossningen och postnatalperioden. Barnmorskans arbete har stor betydelse för folkhälsan i Sverige.

Remiss av betänkandet Riksintressen i hälso- och sjukvården – stärkt statlig styrning för hållbar vårdinfrastruktur (SOU 2021:71)

Svenska Barnmorskeförbundet konstaterar att i Utredningens förslag är Barnmorskeprofessionens verksamhetsområde inte inkluderat. Att inte lyfta in Barnmorskans verksamhetsområde i utredningens förslag innebär att förslaget exkluderar en stor del av den vård som befolkningen har rätt till dvs vård kring reproduktiv hälsa. Primärvård, centralisering av avancerad vård, vård i hemmet som beskrivs inbegriper ej sexuell preventiv hälsa, mödrahälsovård eller vård efter barnafödande.

Valfrihet och individualiserad vård eftersträvas inom hälso- och sjukvården likväl som principen om vård på rätt nivå. I utredning presenteras exempel på sjukstugemodell. Vi motsätter oss i denna beskrivning av att satsningar gjorts för att skapa "minisjukhus" som även inkluderar barnmorskor. Istället har vi sett en omvänd effekt där flertalet av de mindre förlossningsenheter som funnits inom regionerna har lagts ned och istället minskat tillgängligheten till nära vård. Ett bättre alternativ är att genom tydligt samarbete istället ha flera förlossningsenheter eller ett alternativ med mindre vårdenheter som bygger på en sammanhängande vårdkedja under graviditet, förlossning och eftervård och ta hjälp av högspecialiserad vård när det behövs. Exempel på denna utformning är Norges organisation med Fylken och den differentierade graviditets och förlossningsvården.

Svenska Barnmorskeförbundet lokala representanter i Regioner i Norrland samt andra delar i landet har arbetat med att lyfta alternativa vårdmodeller som bygger på kontinuitet och lokalmässigt är mindre enheter. Barnmorskors verksamhetsområde har utvecklats under senaste åren och det finns flertal exempel på hur Barnmorskors verksamhetsområde har lyfts ut från traditionellt sjukhus till eftervård i hemmet och olika digitala lösningar. Projekt som Barnmorska Hela vägen i Sollefteå och Min Barnmorska Karolinska är goda exempel på detta

Sammantaget ser Svenska Barnmorskeförbundet att man i Utredningen behöver specifikt definiera och inkludera Barnmorskans verksamhetsområde inom samtliga beskrivna områden. Innovation och forskning är en förutsättning för vårdens utveckling. Förslaget bör därför moderniseras och ta i beaktning de alternativa vårdformer som inte begränsas till specifika lokaler. Med alternativa vårdformer menar Svenska Barnmorskeförbundet vårdformer som har gemensamt en hög grad av barnmorskekontinuitet, de är småskaliga och eftersträvar ett evidensbaserat bruk av medicinska interventioner. Denna organisering skulle stärka en framtida hållbar vårdinfrastruktur och har arbetats fram från professionens sida, en nationell styrning är en förutsättning också för framtida kompetensförsörjning. De aktuella vårdformerna, som bör ses som alternativ till den vanliga mödra- och förlossningsvården, beskrivs mer i detalj i följande text, liksom aktuella utvärderingar.

<https://storage.googleapis.com/barnmorskeforbundet-se/uploads/2020/01/Policydokument-Vardformer-2019-Svenska-Barnmorskeforbundet.pdf>

Svenska
Barnmorskeförbundet

Remiss av betänkandet Rikssintressen i hälso- och sjukvården – stärkt statlig styrning för hållbar vårdinfrastruktur (SOU 2021:71)

Avslutningsvis, fortsatt negligering av att graviditets, förlossning och eftervård ej är inkluderad i den beskrivna organisationen (eller i framtida förslag) ses som en stor risk i det fortsatta arbetet för hållbar vårdinfrastruktur. Barnmorskeprofessionens företrädare kan bistå med kompetens som rör både nulägesbeskrivning av regionernas organisering av hela den reproduktiva livscykeln samt expertis kring framtida kompetensförsörjning behöver beaktas. Svenska Barnmorskeförbundet anser att nationella reformer krävs för tydlighet rörande organisering, ”basnivå” av hälsovård för individer inom den reproduktiva livscykeln med specifik tydlighet rörande vård under graviditet och förlossning.

Ärendet har hanterats och besvarats av:

Eva Nordlund – ordförande Svenska Barnmorskeförbundet

Erica Solheim – vice ordförande Svenska Barnmorskeförbundet

Louise Lundborg - vice ordförande Svenska Barnmorskeförbundet